

Motion till riksdagen 2022/23:1335

av Joakim Sandell m.fl. (S)

En reglerad arbetskraftsinvandring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reglerad arbetskraftsinvandring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att människor söker sig till Sverige för att jobba är i grunden ett styrkebesked för vårt land och för vår ekonomi. Med rätt reglering bidrar också arbetskraftsinvandring till en bättre fungerande arbetsmarknad, tillväxt och fler nya jobb. Men dagens system, infört av den förra alliansregeringen och Miljöpartiet, bröt med den balanserade modell som tjänat Sverige väl under många år. Det är utformat för att ge mesta möjliga flexibilitet för arbetsgivaren – till priset av att all osäkerhet bärs av den enskilde arbetaren.

Erfarenheterna av snart 15 år med OECD:s mest liberala arbetskraftsinvandring visar tydligt att ett fungerande regelverk inte kan ersättas av bevakning och kontroll i efterhand, även om sådan naturligtvis också måste finnas och vara effektiv. Den socialdemokratiska regeringen lyckades genomföra ett antal förbättringar under föregående mandatperiod som förbättrat skyddet för arbetstagarna. Mer behöver dock göras. Vi behöver sluta att sluta lappa och laga. Det är hög tid att sätta stopp för det missbruk, bidragsfusk och utnyttjande som både drabbar enskilda och göder den grova brottsligheten. Det är hög tid för ordning och reda på svensk arbetsmarknad.

2020 återfanns 36 procent av de som kom till Sverige för att arbeta i lågkvalificerade yrken, jobb med krav på bara kortare utbildning eller introduktion. Många av dessa var säsongarbetare. Den enskilt största kategorin är bärplockare, men här hittar vi även exempelvis skogsarbetare, städare och snabbmatspersonal. Riksrevisionen konstaterade 2020 att uppemot 30 procent av de som började arbeta i rutbranschen hade arbetskraftsinvandrat till Sverige samma år, en andel som ökat över tid. Under pandemin försvann 50 000 arbetstillfällen inom hotell- och restaurangbranschen. Under samma period inkom 7 500 ansökningar från arbetsgivare som ville ta in migrerad arbetskraft. Vi kan

inte komma på en annan förklaring än att arbetsgivarna vill ha billigare arbetskraft än den svenska. Det rådde inte brist på arbetskraft inom hotell- och restaurangbranschen.

Många av dessa branscher lyfts samtidigt fram som särskilt drabbade av arbetskraftsexploatering i en nylig myndighetsgemensam lägesbild om den organiserade brottsligheten. I samma rapport uppmärksammas att arbetskraftsinvandringen inom assistansområdet fyrdubblades under perioden 2009–2018, en typ av organiserad välfärdsbrottslighet som möjliggjorts genom dagens avreglerade system.

Att bryta långtidsarbetslösheten och nå de som står långt ifrån arbetsmarknaden blir en av våra stora uppgifter under de kommande åren. Då ska inte jobb i yrken där det inte råder brist på arbetskraft i Sverige gå till andra än de som lever och bor här. Då ska inte oseriösa företag kunna utnyttja utländsk arbetskraft för att uppnå konkurrensfördelar genom dumpade löner och villkor.

Vi föreslår därför:

1. Att arbetstillstånd bara beviljas i branscher där Arbetsförmedlingen bedömer att det råder brist på arbetskraft i Sverige. Bedömningen bör ske i dialog med arbetsmarknadens parter.
2. Att arbetsgivares missbruk av systemet ska få konsekvenser. I dag drabbas bara arbetstagaren, inte sällan med utvisning. Arbetsgivare som tidigare misskött sig bör förbjudas att ta in nya personer på arbetstillstånd.
3. Att huvudentreprenören hålls ansvarig för att underleverantörer betalar kollektivavtalsenliga löner och arbetsgivaravgifter. Stoppa möjligheten för EU-registrerade underentreprenörsföretag att arbeta i Sverige med enbart tredjelandsmedborgare utan svenskt arbetstillstånd.
4. Att ett lönegolv införs i enlighet med den tidigare regeringens förslag.

Joakim Sandell (S)

Adrian Magnusson (S)

Anna Wallentheim (S)

Jamal El-Haj (S)

Marianne Fundahn (S)

Morgan Johansson (S)

Niklas Karlsson (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Yasmine Bladelius (S)